

## FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2025-2026

Anul de studiu...III.. / Semestrul...I.

## 1. Date despre program

|                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|----------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.1. Instituția de învățământ superior | Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 1.2. Facultatea                        | Istorie și Filologie                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 1.3. Departamentul                     | Istorie                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 1.4. Domeniul de studii                | Istorie                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 1.5. Ciclul de studii                  | Licență                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 1.6. Programul de studii/calificarea*  | Istorie/ Istoric (COR 263302), istoriograf (COR 263303); politolog (COR 263304) <b>Cod calificare conform ESCO (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations) –</b><br><a href="http://data.europa.eu/esco/isco/C2633">http://data.europa.eu/esco/isco/C2633</a> 2633 - philosophers, historians and political scientists;<br><a href="http://data.europa.eu/esco/isco/C2422">http://data.europa.eu/esco/isco/C2422</a> - 2422 - political adviser/<br><b>Acces în ciclul de masterat</b> |

## 2. Date despre disciplină

|                                                   |     |                      |                     |                                 |                     |                                                                             |        |  |
|---------------------------------------------------|-----|----------------------|---------------------|---------------------------------|---------------------|-----------------------------------------------------------------------------|--------|--|
| 2.1. Denumirea disciplinei                        |     | Instituții medievale |                     |                                 | 2.2. Cod disciplină |                                                                             | I.3103 |  |
| 2.3. Titularul activității de curs                |     |                      | Cosmin Popa-Gorjanu |                                 |                     |                                                                             |        |  |
| 2.4. Titularul activității de seminar / laborator |     |                      |                     |                                 |                     |                                                                             |        |  |
| 2.5. Anul de studiu                               | III | 2.6. Semestrul       | I                   | 2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP) | E                   | 2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă) | O      |  |

## 3. Timpul total estimat

|                                                                                                |    |                     |    |                        |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|----|---------------------|----|------------------------|-----|
| 3.1. Numar ore pe saptamana                                                                    | 2  | din care: 3.2. curs | 2  | 3.3. seminar/laborator |     |
| 3.4. Total ore din planul de învățământ                                                        | 28 | din care: 3.5. curs | 28 | 3.6. seminar/laborator |     |
| Distribuția fondului de timp                                                                   |    |                     |    |                        | Ore |
| Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe                                    |    |                     |    |                        | 31  |
| Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren |    |                     |    |                        | 20  |
| Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri                          |    |                     |    |                        | 18  |
| Tutoriat                                                                                       |    |                     |    |                        | 1   |
| Examinări                                                                                      |    |                     |    |                        | 2   |
| Alte activități .....                                                                          |    |                     |    |                        |     |

|                                        |     |
|----------------------------------------|-----|
| 3.7. Total ore studiu individual       | 69  |
| 3.8. Total ore activități universitare | 31  |
| 3.9. Total ore pe semestru             | 100 |
| 3.10. Numărul de credite**             | 4   |

## 4. Precondiții (acolo unde este cazul)

|                    |                                                                        |
|--------------------|------------------------------------------------------------------------|
| 4.1. de curriculum | Istoria medie universală, Istoria medie a României, Istoria Bizanțului |
| 4.2. de competențe |                                                                        |

## 5. Condiții (acolo unde este cazul)

|                                                  |  |
|--------------------------------------------------|--|
| 5.1. de desfășurare a cursului                   |  |
| 5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului |  |

## 6. Competențe specifice acumulate

|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Competențe profesionale | C5 Elaborarea de proiecte profesionale cu utilizarea unor principii și metode consacrate în domeniul Istorie; utilizarea conceptelor și a metodelor de bază ale cel puțin unei alte științe sociale sau umaniste, sau ale unei discipline de graniță între istorie și alte științe (antropologia istorică, istoria artei, economia, sociologia, filozofia etc.) |
| Competențe transversale |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

## 7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

|                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 7.1 Obiectivul general al disciplinei | Introducerea studenților în problematica formării și evoluției instituțiilor medievale cu accent asupra monarhiei și bisericii.                                                                                                                                                                                                                                  |
| 7.2 Obiectivele specifice             | Familiarizarea studenților cu metodele, izvoarele și aspectele care compun istoria instituțiilor medievale europene, cu accent asupra monarhiei și bisericii în Occident, dar și asupra altor forme de interacțiune socială instituționalizate precum comunitățile rurale, urbane, instituțiile de învățământ, și cele dezvoltate în cadrul economiei medievale. |

## 8. Conținuturi\*

| 8.1 Curs                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Metode de predare      | Observații |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|------------|
| <b>1. Introducere. Istoria instituțiilor între istoriografie și istoria dreptului.</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                        | 2 ore      |
| <b>2. Instituția monarhiei în Occident (sec. V-XI)</b><br>Chris Wickham, „The form of the state”, în <i>Framing the Early Middle Ages: Europe and the Mediterranean 400-800</i> , Oxford University Press, 2005, p. 56-150; Patrick Wormald, „Kings and Kingship”, în NCMH, I, c. 500-700, ed. Paul Fouracre, 2005, p. 571-604; Janet L. Nelson, „Kingship and royal government”, în NCMH, vol. II, c. 700-c. 900, ed. Rosamond McKitterick, Cambridge University Press, 2006, p. 383-430; Eadem, „Rulers and government”, în NCMH, III, p. 95-129; Eckhard Müller-Mertens, „The Ottonians as kings and emperors”, în NCMH, III, p. 233-266. | Prelegere, conversație | 4 ore      |
| <b>3. Instituția Bisericii în Occident între secolele IV-XI. Papalitatea</b><br>Georg Scheibelreiter, „Church structure and organisation”, în NCMH, vol I. c. 500-700, p. 675-709; Thomas F. X. Noble, „The papacy in the eighth and ninth centuries”, în NCMH, II, p. 563-586; Rosamond McKitterick, „The Church”, în NCMH, III, 1999, p. 130-162; H. E. J. Cowdrey, „The structure of the Church, 1024-1073”, NCMH, IV, 2004, p. 229-267.                                                                                                                                                                                                  | Prelegere, conversație | 4 ore      |
| <b>4. Dezvoltarea instituțiilor monastice în Occident</b><br>Mayke de Jong, „Carolingian monasticism: The power of prayer”, în NCMH, II, p. 622-653; Joachim Wollasch, „Monasticism: The first wave of reform”, în NCMH, III, 1999, p. 163-185; Giles Constable, „Religious Communities, 1024-1215”, în NCMH, IV, 2004, p. 335-367; André Vauchez, „The religious orders”, în NCMH, V, p. 220-255.                                                                                                                                                                                                                                           | Prelegere, conversație | 4 ore      |
| <b>5. Dezvoltarea instituțiilor de învățământ. Școli și universități</b><br>Jacques Fontaine, „Education and learning”, în NCMH, I, c. 500-700, p. 735-759. John J. Contreni, „The Carolingian Renaissance: education and literary culture, p. 709-757; David Luscombe, „Thought and learning”, în NCMH, IV, 2004, p. 461-496. Jacques Verger, „The universities and scholasticism”, în NCMH, V, 2006, p. 256-278; Idem, „The universities”, în NCMH, VI, c. 1300-c.1415, 2000, p. 66-81; Idem, „Schools and universities”, în NCMH, VII, p. 220-242.                                                                                        | Prelegere, conversație | 4 ore      |
| <b>6. Comunitățile rurale</b><br>Chris Wickham, „Rural society in Carolingian Europe”, în NCMH, II, p. 510-552; Paul Freedman, „Rural society”, NCMH, VI, p. 82-101; Christopher Dyer, „Rural Europe”, în NCMH, VII, p. 106-120.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Prelegere, conversație | 2 ore      |
| <b>7. Comunitățile urbane. Instituțiile reprezentative.</b><br>Derek Keene, „Towns and the growth of trade”, și Susan Reynolds, „Government and Community”, în NCMH, IV/1, 2004, 47-85, 86-112; Robert Stacey, „Urban society”, NCMH, V, 2006, p. 26-38; Jean-Pierre Leguay, „Urban life”, NCMH, 102-124; Barrie Dobson, „Urban Europe”, în NCMH, VII, p. 121-144.                                                                                                                                                                                                                                                                           | Prelegere, conversație | 4 ore      |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                               |       |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|-------|
| <b>8. Instituțiile de comerț și financiare</b><br>Jacques Le Goff, <i>Negustorii și bancherii în evul mediu</i> , București, Meridiane, 1998;<br>Peter Johanek, „Merchants, markets and towns”, în NCMH, III, c. 900- c. 1024, ed. Timothy Reuter, p. 64-94; Peter Spufford, „Trade in fourteenth-century Europe”, în NCMH, VI, p. 155-208; Wendy Childs, „Commerce and trade”, NCMH, VII, p. 145-160.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <i>Prelegere, conversație</i> | 4 ore |
| <b>Bibliografie (recomandări)</b><br>Ovid Sachelarie, Nicolae Stoicescu, coord., <i>Instituții feudale din Țările Române. Dicționar</i> , București, Editura Academiei, 1988.<br>J. H. Burns, <i>The Cambridge History of Medieval Political Thought c. 350-c.1450</i> , Cambridge, Cambridge University Press, 1988.<br>Jacques Le Goff, coord., <i>Omul medieval</i> , Iași, Polirom, 1999, capitolele „Călugării”, (p. 35-68), Intelctualul (p. 167-191), Negustorul, (p. 223-284), Sfântul, (p. 285-316).<br>Paul Freedman, <i>Images of the Medieval Peasant</i> , Stanford, Stanford University Press, 1999. (cap. X, XI, despre servitute)<br>Susan Reynolds, <i>Kingdoms and Communities in Western Europe</i> , second edition, Oxford, Clarendon Press, 1997 (cap. 4, 5, 6) |                               |       |
| <b>8.2. Seminar-laborator</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                               |       |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                               |       |
| <b>Bibliografie</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                               |       |

**9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului**

*Conținuturile disciplinei corespund cu așteptările comunității epistemice și contribuie la formarea studentului în vederea angajării într-o viitoare carieră în activități de cercetare sau predare.*

**10. Evaluare**

| Tip activitate                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 10.1 Criterii de evaluare                                                                                                                                                                                                        | 10.2 Metode de evaluare                                                                              | 10.3 Pondere din nota finală |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|
| 10.4 Curs                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <i>Întocmirea unui referat sau pe una din teme prezentate la curs. Calitatea cunoștințelor obținute la curs, coerența ideilor, capacitatea de aprofundare a literaturii secundare aferente temei tratate în lucrarea scrisă.</i> | <i>Prezentarea orală a eseului/bibliografiei adnotate. Evaluarea eseului/bibliografiei adnotate.</i> | 100 %                        |
| 10.5 Seminar/laborator                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                      |                              |
| 10.6 Standard minim de performanță: Pentru promovarea examenului la această disciplină nota minimă este 5. Studenții trebuie să demonstreze stăpânirea conceptelor specifice istoriei instituțiilor medievale prezentate la curs și să integreze cunoștințele acumulate cu cele dobândite prin consultarea literaturii secundare. Studenții trebuie să participe seminar și să îndeplinească sarcinile stabilite. |                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                      |                              |

Data completării  
Septembrie 2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament  
01.10.2025

Semnătura directorului de departament  
Prof. inv. dr. Dumitran Daniel